

DİL DEĞİŞİM TOPLULUKLARINA GENEL BİR BAKIŞ

Cem BALÇIKANLI (*)

Özet

Yabancı dil öğrenen bireylerin karşılaştıkları sorunların başında, öğrenmeye çalıştıkları dili yeteri kadar kullanamamaları gelmektedir. Sınıflarda geçirilen zamanın kısıtlı olmasının kaçınılmaz bir sonucu olarak, yabancı dil öğrenen bireyler, öğrendikleri dili sınıf dışında geliştirme konusunda yetersiz kalmaktadır. 21. Yüzyılın en önemli yeniliklerinden biri olarak kabul edilen Web teknolojileri, bu tür problemlerle karşı karşıya kalan bireylere sonsuz fırsatlar sunmaktadır. Web 2.0 teknolojilerinin örneklerinden biri sayılan “Dil Değişim Toplulukları”, yabancı dil öğrenen bireylere, öğrendikleri dili, ana dil kullanıcılarıyla geliştirme fırsatı sunmakta ve ilgili kültüre yönelik bir farkındalık kazandırmaktadır. Bu bağlamda, çalışma, Dil Değişim Topluluklarını genel hatlarıyla ele alıp, söz konusu toplulukların dil eğitiminde kullanılmasına yönelik pratik önerilerde bulunma amacını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil öğrenimi/öğretimi, Web 2.0 teknolojileri, Dil Değişim Toplulukları.*

A General Review of Language Exchange Communities

Abstract

One of the challenges foreign language learners face is that learners lack practicing the target language as much as desired. Due to the limited class hours, language learners are deprived of developing their language skills outside the classroom. Web technologies, one of the most important innovations in the 21st century, offer limitless opportunities for learners who experience such challenges. Language exchange communities, a typical representation of Web 2.0 technologies provide language learners with an opportunity to practice the target language with native speakers as well as to develop a cultural awareness about the target language. In this regard, this study takes a closer look at language exchange communities and offers practical suggestions as to how they can be employed in language learning.

Key Words: *Foreign language learning, Web 2.0 technologies, Language exchange communities.*

*) Dr., Öğr. Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, İngilizce Öğretmenliği Programı, Teknikokullar.
(e-posta: balcikanli@gazi.edu.tr)

Giriş

Friedman'ın (2005) ifade ettiği şekliyle “düzleşen dünyamızdaki” köklü değişiklikler bireyin içinde bulunduğu çağa ayak uydurmasını zorunlu kılmaktadır. Hemen her alanda kendini fazlasıyla hissettiren bu değişiklikler, bilgi ve iletişim çağı gibi çeşitli isimlerle anılan günümüzde, hayatın birçok boyutunda ortaya çıkmaktadır. İnternet siteleri sayesinde 7 gün 24 saat açık olan bankalar, istenilen her türlü bilgiye anında ulaşma imkânı sağlayan çeşitli web sayfaları, alışveriş merkezlerine gidilmeden yapılan alışverişler en temel anlamıyla “düzleşen dünyamızın” belirgin özellikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kütüphane derlemelerinin 14 yılda bir yapıldığı çağlardan, her gün 610 milyar e-postanın gönderildiği, her 7 saniyede yeni bir blogun yazıldığı, 14 saniyede ABD Kongre Kütüphanesine ulaşılabilirdiği ve erişilebilen yüzeysel verilerin katlanarak arttığı bir çağa geçilmiştir (Kasap, 2010). 2005 yılında gerçekleştirilen bir konferansta ilk kez Q'Reilly (2005) tarafından kullanılan ve “kullanıcı merkezli ağ” olarak ifade edilen Web 2.0 teknolojileri, bireylerin iletişim kurma, alışveriş yapma, haber alma, bilgi edinme, öğrenme ve öğretme şekillerini, daha geniş bir bakış açısıyla yaşam standartlarını yeniden şekillendirmiş ve şekillendirmeye de devam etmektedir.

Bu önemli teknolojik gelişmelerden eğitim dünyası da kendi payına düşeni fazlasıyla almıştır. 1800'lü yılların ortasında ABD'nde başlayan mektupla öğretimin (*correspondence education*) ilk örneklerden biri olarak kabul edildiği teknoloji yoluyla eğitim, zaman içinde teknolojiyle uyumlu olarak mektup, telgraf, televizyon, bilgisayar, eş zamanlı ve zamansız öğrenme biçiminde ortaya çıkan sanal sınıflar şeklinde gerçekleşmiştir. “Dijital yerliler” (Prensky, 2001) olarak da bilinen günümüzün öğrencileri birçok işi aynı anda yapabilen, kendilerini teknoloji yoluyla ifade eden, görsel olarak öğrenen ve en önemlisi teknolojik anlamda oldukça yeterli bireylerdir. 21. yüzyılın öğrencileri, öğretmenlerinden çok daha yüksek seviyede olan dijital okuryazarlığıyla kendi öğrenme süreçlerine büyük ölçüde katkıda bulunmaktadır. Bu duruma cevap verebilmek için, 21. yüzyıl eğitim dünyasını yöneten eğitimciler, içinde buldukları çağa uyum sağlayarak kendi teknolojik yeterliklerini geliştirmek zorundadır. Dil öğretimi söz konusu olduğunda, bu ihtiyaç, çok daha büyük önem arz etmektedir. Zira Cross'un (1981) da belirttiği gibi, dil öğrenimi “sınıf deneyiminin çok daha ötesinde” bir durumdur. Bu durumun kaçınılmaz bir sonucu olarak, dil öğrencilerinin, sınırlı olan ders zamanlarının dışında da öğrendikleri dille ilgilenmeleri gerektiği açıktır. Çeşitli üniversitelerin hazırlık sınıflarında yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, İngilizce öğrenen bireylerin büyük çoğunluğu ders saatlerinin azlığını ve sınıfta geçirdikleri zaman diliminin öğrenilen dili edinmeye yetmediğini belirtmektedir. Bunların yanı sıra, bu öğrencilerin öğrendikleri dili etkin bir şekilde kullanma şanslarının bulunmaması bireylerin iletişimsel yeti (*communicative competence*) anlamında kendilerini tam olarak ifade edememelerine neden olmaktadır (Güney ve Erten, 2010). Eski mektup arkadaşlığının yerini alan “dil değişim toplulukları” öğrencilerin öğrendikleri dili ana dilleri olarak konuşan bireylerle geliştirme olanağı tanımaktadır. Öğrenciler, öğrendikleri dilin kültürüne yönelik bir bakış açısı kazandığı gibi kendi öğrenme süreçlerine ilişkin de bir farkındalık geliştirmektedir. Ayrıca, bu durum dil öğrencilerinin özerk öğrenmeyi de etkili bir şekilde yaşamalarına olanak tanımaktadır. Bu

çerçevden hareketle, çalışmanın amacı, dünyanın her yerinde yaygın olarak kullanılan dil değişim topluluklarını genel hatlarıyla ele almak, önemli örneklerinden birinin nasıl kullanıldığına ilişkin pratik bilgiler sunmak ve ilgili web sitelerinin dil öğretiminde etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik öneriler sunmaktır.

Dil Değişim Toplulukları

İletişimsel dil öğretiminin en temel noktalarından biri olan iletişimsel yetinin geliştirilmesi, ilgili dilin konuşulmadığı bir ülkede bulunan dil öğrenen bireylerin en hayati amaçlarından biridir. Ancak, yabancı dil öğrenen bireylerin karşılaştığı temel sorunlardan biri sınıfta geçen zamanın sınırlı olmasıdır. Bireylere, öğrenmeye çalıştıkları dili, ana dil kullanıcılarıyla pratik yapma fırsatı sunan çevrimiçi topluluklar şeklinde tanımlanabilecek olan Dil Değişim Toplulukları, bu konuda bireylere çeşitli olanaklar sağlamaktadır. Dil öğrenme sürecinin, dil sınıflarının dışında enformel olarak gerçekleştiğinden hareketle, dil değişim toplulukları, öğrencilerin enformel öğrenmeyi yaşamaları konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Mason ve Rennie (2007) enformel öğrenmeyi, evde, işte ve boş zamanlar gibi günlük süreçte yaşam boyu gerçekleşen öğrenmeler olarak tanımlamaktadır. Yeni teknolojiler, özellikle de dil değişim toplulukları, çevrimiçi iletişimi kolaylaştırdığı gibi öğrencilerin sosyal öğrenme durumlarını etkin bir biçimde kullanmasına olanak tanımaktadır. Benzer şekilde, son yılların en önemli öğrenim teorilerinden olan işbirlikçi öğrenme de, dil değişim topluluklarının öğrencilere sunduğu olanaklardan biri olarak dikkate alınmaktadır. Panitz (1996: 2) tarafından, “ortamdaki diğer kişilerin katılımlarına ve yeteneklerine saygıyı ve öğrenmeyi kapsayan, bireylerin kendi eylemlerinden sorumlu olduğu kişisel yaşam tarzının ve etkileşimin felsefesi” olarak ifade edilen işbirlikçi öğrenme, son yıllarda kendini eğitimin her alanında fazlasıyla hissettiren “öğrenci merkezli öğrenmenin” bir sonucu olarak, öğretmenlerin sahip oldukları otoriteyi öğrencileriyle paylaşması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Dil değişim topluluklarından yararlanan bireyler, diğer bireylerle etkileşim halinde kalarak ilgili dili kullanma şansına sahip olmaktadır. Selwyn’a göre (2007) ise, Web 2.0 teknolojilerinin önemli örneklerinden olan blog, wiki, podcast, RSS ve sosyal iletişim ağlarının işbirlikçi öğrenmeye büyük katkıları bulunmaktadır. Yukarıda da belirtildiği gibi, dil değişim toplulukları, günümüzün geçerli eğitim teorileri çerçevesinde yabancı dil öğrenen bireylere söz konusu dili kullanma konusunda sayısız fırsatlar sunmaktadır.

Livemocha

Dil Değişim Toplulukları arasında en popülerlerinden biri “<http://www.livemocha.com/>” isimli web sayfasıdır. İlgili dil değişim topluluğundan etkili bir biçimde yararlanmak için aşağıdaki pratik bilgiler önemlidir.

1- İlgili web sayfasına gidilir. <http://www.livemocha.com/>

2- Sağ üst köşede bulunan “*Ücretsiz olarak başlayın ve konuşmaya katılın*” başlığının altındaki bilgiler doldurularak bir hesap oluşturulur.

LiveMocha Beni hatırla Şifreni mi unuttun?

Dünyanın en büyük online dil öğrenme topluluğu

Livemocha'ya Hoşgeldiniz!
Ücretsiz olarak başlayın ve konuşmaya katılın.

Ana dilim:
Dil seçiniz... Ana dil

Öğrenmek isterim:
Dil seçiniz... Seviyesi Seçiniz...
(daha sonra diğer dilleri ekleyebilirsiniz)

E-posta Adresi:

(Livemocha'ya giriş için bunu kullanacaksınız.)

Sifre: **Sifreyi Onayla:**
(Parolanız en az 6 karakterden oluşmalıdır.)

Kaydol *Kaydol* tıklayarak, Hizmet Koşullarımızı kabul ediyorsunuz.

3- İlgili web sayfasında kullanılacak olan profilin oluşturulması için diğer gerekli bilgiler (profil ismi, cinsiyet, doğum yeri, dil öğrenme nedeni vs.) sisteme girilir.

LiveMocha

1 adımdan 2'si: Profilini Tamamla
Profilinizi tamamlamanız sizinle aynı amaçları ve ilgileri olan kişiler tarafından bulunmanızı kolaylaştırır.

İsim: (diğer üyelere gösterilecek)

Ben:
Bir Cinsiyet Seçiniz

I was born in:
Yılı seçiniz

Ben yaşıyorum:
Türkiye

Neden öğreniyorum: (öğrenmek için başka nedeninizi kontrol edin)
Bir neden seçin...

Profil resmi yükleyin?
(maksimum dosya boyutu 4MB - GIF, JPG veya PNG)

4- Hesap oluşturulduktan sonra, isteğe göre mevcut dil seviyesine uygun olan derslere çevrimiçi bir şekilde katılmak mümkündür. İsteğe bağlı olarak bu bölüm atlanabilir.

Kurslarım Yeni derse kaydol

İngilizce 101 Başlangıç Tarihi: Jun 10, 2011

Dilde az bilgi yada hiç bilgi olmadan temel başlangıç yapan öğrenciler için.

Ünite 1 **Ünite 2** Ünite 3

☐ Ders 1: Giriş	0%
☐ Ders 2: İsimler	0%
☐ Ders 3: Sıfatlar	0%
☐ Ders 4: Çocuklar	0%
☐ Ders 5: Sayılar	0%
☐ Ders 6: Kariyer	0%

Kurs Başla

Kurs başlayacak: **Ders 1**

Kurs İlerleyişi
0%

Ders Puanı
0%

Mochapoints
Bu kursun 0 Mochapuan kazandı.

Kurs Anasayfa | Dersi Bırak

İngilizce 102 Başlangıç Tarihi: Jun 10, 2011

Cumleleri bir araya kovalen öğrenciler için. Öğrenciler kendilerini tanıtabilir ve baz tanımlamanı anlayabilirler.

Kurs İlerleyişi

5- Ara yüzü kullanımının oldukça kolay olduğu site, diğer sosyal iletişim ağları gibi fotoğraf ekleme, yorum yapma, mesaj gönderme gibi etkinliklere de izin vermektedir.

Hesap Mesajlar Arkadaşlar Katkılar 0

Diğer üyelerle sohbet etmek ister misiniz? Durumunuzu "Algıtma Bekliyor" olarak ayarlayın ve siz çevrimiçi görünürsünüz.

Hoşgeldiniz balcikanli Çevrimiçi Görün

MOCHAPPOINTS
100
(detayları gör)

Öğreniyor: (değiştirmek)
İngilizce | İspanyolca

Konuşma:
Türkçe | Ana dil

Şu Anki Aktivite:
İngilizce 101
0% tamamlanmış.
Kurs Başla

Kurslara Göz At >
Yeni dersler keşfedin

Suggested Language Partners
Tavsiye edilen dil partnerlerini arkadaş olarak ekleyin—Size yazma, konuşma veya Role Play ile ilgili kurslarınızda yardım edebilirler...

Livemocha on Facebook
157,706 people like Livemocha.

Arkadaşlar
0 Arkadaşlar Arkadaş Bul | Hepsini Görüntüle

Önerilen Dil Arkadaşları
Hepsini Görüntüle

6- Geliştirilmek istenen dil ile ilgili bilgiler girildikten sonra kullanıcı sayfasındaki “Önerilen dil arkadaşlarını arkadaş olarak ekle” başlığının altında bulunan bireylere arkadaşlık teklifi gönderilebilmektedir. Ayrıca, “Skype” uygulaması sayesinde dil arkadaşlarıyla eş zamanlı olarak sohbet edilebilmektedir.

7- Uygun olduğu düşünülen dil arkadaşlarının isimleri tıklanarak kendilerine mesaj gönderilir.

Sonuç ve Öneriler

Yukarıda sözü edilen ve oldukça yaygın bir kullanıma sahip olan Livemocha ile ilgili pratik bilgilerin verildiği dil değişim topluluklarının, dil öğrenen bireylerin en önemli sorunlarından biri olan konuşma becerisine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Yabancı dil öğrenen ancak kısıtlı olanaklardan dolayı öğrendiği bu dili, ana dil kullanıcılarıyla pratik yapma şansı bulamayan dil öğrencilerinin, dil değişim topluluklarından büyük ölçüde faydalanması beklenmektedir. Bu çerçevede, ilgili dil değişim topluluklarından etkili bir biçimde yararlanabilmek için dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır. Dil öğretmenleri, dil değişim topluluklarını, eğitim-öğretim döneminin başlarında öğrencilerine tanıtır, ilgili web sayfalarının dil öğrenme sürecinde etkili bir şekilde kullanılması konusunda öğrencilerini bilgilendirebilir. Öğrencilerin karşılaşacakları muhtemel sorunlara ilişkin öğretmenlerin öğrencilere destek vermesinin, bu süreci daha da kolaylaştıracağına inanılmaktadır. Ayrıca, öğretmenler tarafından, dil öğrencilerinin dil değişim topluluklarını kullanmasını teşvik etmek amacıyla, dönem notlarının bir kısmı bu topluluklar üzerinden verilebilir. Bu bağlamda, öğrencilerden, her hafta düzenli olarak dil değişim topluluklarında öğrendikleri dili kullanmaları desteklenebilir. Dil değişim topluluklarından yararlanan bireylerin, dil öğrenme literatüründe son yıllarda gittikçe önem kazanan özerk öğrenmeyi yaşamaları beklenmektedir. Böylelikle, öğrenme süreçlerine yönelik bir farkındalık kazanacakları gibi özerkliklerini de geliştirme şansına sahip olacakları düşünülmektedir. Ana dilini kullanan bireylerle yüz yüze iletişim kurmada problem yaşayan dil öğrencilerinin, dil değişim topluluklarından yararlanması bu problemlerin azalmasına neden olacaktır. Yüz yüze iletişime geçişte bir köprü görevi görecektir olan dil değişim topluluklarının yabancı dilde iletişim kurma sürecinde dil öğrencilerine özgüven kazandıracakları düşünülmektedir.

Kaynakça

- Cross, K. P. (1981). *Adults As Learners*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Friedman, L. T. (2005). *The World is Flat: The Globalized World in The Twenty-First Century*. New York: Penguin Books.
- Güney, E., & Erten, İ. H. (2010). Students' Opinions on Speaking Problems and Possible Solutions. The Sixth International ELT Research Conference İsimli Konferansta Sunulan Bildiri. 14-16 Mayıs, Çanakkale.
- Kasap, E. (2010). Dünden Bugüne Uzaktan Eğitim. Yüksek Öğretimde Uzaktan Eğitim İsimli Sempozyumda Sunulan Bildiri. 25 Aralık, Ankara.
- Mason, R., & Rennie, F. (2007). Using Web 2. 0 For Learning İn The Community. *The Internet and Higher Education*, 10(3), 196-203.
- Panitz, T. (1996). Collaborative Versus Cooperative Learning- A Comparison of The Two Concepts Which Will Help Us Understand The Underlying Nature of İnteractive Learning. Erişim Tarihi: 11 Haziran 2009.
[Http://Home.Capecod.Net/~Tpanitz/Tedsarticles/Coopdefinition.Html](http://Home.Capecod.Net/~Tpanitz/Tedsarticles/Coopdefinition.Html)

- Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital İmmigrants. On the Horizon, 9(5), 1-4.
- Q'Reilly, T. (2005). What İs Web 2. 0? Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software. Erişim Tarihi: 19 Ocak 2008 [Http://Www.Oreilly-net.Com/Pub/A/Oreilly/Tim/News/2005/09/30/What-İs-Web-20.Html](http://Www.Oreilly-net.Com/Pub/A/Oreilly/Tim/News/2005/09/30/What-İs-Web-20.Html)
- Richardson, T. (2008). How Web 2. 0 Has Changed The Face of Education. Erişim Tarihi: 29 Eylül 2010. [Http://Www.Ncc.Co.Uk/Article/?Articleid=13295](http://Www.Ncc.Co.Uk/Article/?Articleid=13295).
- Selwyn, N. (2007). Web 2. 0 Applications as Alternative Environments For İnformal Learning – A Critical Review. OECD-KERIS Expert Meeting. Alternative Learning Environments in Practice İsimli Konferansta Sunulan Bildiri. Erişim Tarihi:10 Ocak 2010 [Http://Www.Oecd.Org/Dataoecd/32/3/39458556.Pdf](http://Www.Oecd.Org/Dataoecd/32/3/39458556.Pdf).

Bazı Dil Değişim Toplulukları

- My Language Exchange- <http://www.mylanguageexchange.com/>
- Mixxer-<http://www.language-exchanges.org/>
- Xlingo- <http://www.languageexchange.org/>
- Livemocha- <http://www.livemocha.com/>
- Worldia- <http://worldia.net/>
- Language Exchange- <http://exchangealanguage.com/>
- Italki- <http://www.italki.com/>
- Conversation Exchange- <http://www.conversationexchange.com/>
- Lingo pass- <http://lingopass.com/>
- Lingo friends- <http://www.lingofriends.com/>